

ACTIVITATEA CULTURAL-EDUCATIVĂ A MUZEELOR HUNEDORENE ÎN ANII SOCIALISMULUI

ADELA HERBAN

Epoca istorică pe care o străbatem se caracterizează prin profunde transformări : dezvoltare explozivă a cunoașterii științifice, descoperiri fundamentale în toate domeniile cercetării, innoirea rapidă a tehnicii, creșterea demografică. România pășeste de aproape patru decenii în rîndul națiunilor libere care au înlăturat dominația străină și exploatarea socială, dedicîndu-și eforturile construcției și educării impetuoase a economiei, culturii și civilizației socialiste.

Întreaga suprastructură, instituțiile de cultură, știință și învățămînt contribuie cu succes la perfecționarea continuă a relațiilor sociale, pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, bazate pe deplina egalitate între oameni, pe echitate și justiție socială. În acest sens, muzeul este investit cu înalta misiune de a fi un factor important de cultură, o instituție vie, militantă. Ne aflăm într-o etapă a dezvoltării muzeografiei românești în care prezentarea virtuoaasă a valorilor — expodate a fost depășită.

Istoricile hotăriri adoptate de Congresul al XII-lea al partidului, strălucita expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara din 1—2 iunie 1982, conturează un program de lucru puternic mobilizator, cetezător pentru toți oamenii muncii, pentru întregul nostru popor, pentru toate instituțiile cu profil cultural-educativ.

Prin reflectarea plenară a lucrărilor și documentelor de partid, muzeele se înscriu în vasta activitate politico-ideologică de formare a omului nou. Ridicarea conștiinței socialiste, creșterea combativității și răspunderii revoluționare a tuturor oamenilor muncii, dezvoltarea spiritului lor patriotic, a devotamentului față de partid și patrie, față de cauza socialismului și comunismului ridică și în fața instituțiilor muzeale sarcina de mare răspundere de a îmbunătăți continuu activitatea cultural-educativă. „Sarcina centrală a partidului pentru perioada următoare — arată în Raportul prezentat Congresului al XII-lea, tovarășul Nicolae Ceaușescu — este ridicarea întregii propagande la nivelul marilor realizări obținute în opera de construcție socialistă, transformarea într-o sarcină și mai mare a ideologiei noastre revoluționare, a muncii educative într-o puternică forță de mobilizare și dinamizare a energiilor creatoare ale întregului nostru popor”.

Prin alăturarea trecutului lângă prezent, muzeele permit desprinderea coordonatelor viitorului, determină stabilirea judecăților de valoare asupra locului și rolului omului în viața politico-socială, influențează conștiința sa politică. Numai prin ridicarea conștiinței politice a tuturor oamenilor muncii este posibilă îndeplinirea obiectivelor făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. Prin activitatea lor desfășurată prin expoziția de bază ca și prin formele instructiv-educative de masă : simpozioane, colocvii de istorie, mese rotunde, conferințe etc. muzeele au contribuit și contribuie la formarea conștiinței socialiste ce constituie o îndatorire revoluționară, căci rezolvarea acestei probleme reprezintă un proces neîntrerupt, de lungă durată legat nemijlocit de dezvoltarea și modernizarea forțelor de producție, de perfecționarea relațiilor de producție și sociale, de întreaga evoluție a societății.

Educarea tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate și în primul rând a tineretului, în spiritul dragostei față de țară și de partidul revoluționar, constituie o importantă și intrinsecă componentă a activității muzeale. Desigur, familia, școala, activitatea organizațiilor obștești au un rol deosebit în sădirea sentimentului patriotic. Muzeele însă, și în primul rând cele cu profil istoric dispun de multiple posibilități pentru dezvoltarea în rîndul oamenilor muncii a dragostei față de patrie, de trecutul glorios de luptă al poporului pentru libertate, unitate și independență națională.

În ampla activitate cultural-educativă desfășurată în anii socialismului, un loc de seamă revine muzeelor hunedorene. Un rol deosebit de important îl are Muzeul județean din Deva, expoziția sa de bază oferind o imagine vie a istoriei meleagurilor hunedorene integrate organic în istoria patriei, din cele mai îndepărtate timpuri pînă astăzi. La rîndul său, Muzeul mineritului din Petroșani redă în toată complexitatea sa evoluția mineritului în Valea Jiului și lupta muncitorimii miniere sub conducerea Partidului Comunist Român împotriva exploatării și asupririi, pentru propășirea patriei socialiste. Reprezentative sînt unitățile muzeale din Sarmizegetusa cu remarcabilele vestigii ale civilizației romane, din Orăștie — în care se păstrează comori ale artei populare și ale meșteșugurilor țărănești, Hunedoara — expoziția organizată în castel evidențiind munca și lupta populației hunedorene în evul mediu și în epoca modernă — cit și Muzeul memorial de la „Aurel Vlaicu” unde sînt valorificate pentru public obiecte și documente aparținînd marelui inventator și aviator român.

O coordonată majoră a activității muzeelor hunedorene, integrată armonios în ansamblul activităților specifice, a constituit-o și o constituie cercetarea științifică, care are ca finalitate valorificarea patrimoniului muzeal prin cele mai diverse forme specifice acestor active instituții de cultură. O dimensiune cuprinzătoare a cercetării științifice efectuată de muzeele hunedorene este acoperirea unui larg spațiu geografic, sub raport istoric, etnografic, al creației artistice, al faunei și florei. Rezultat al cercetării științifice este și imprimarea unui caracter dinamic, polivalent în folosirea unor forme și mijloace de largă audiență și influență asupra

publicului vizitator. În anii socialismului, funcția educativă și instructiv-formativă a unităților muzeale din județul Hunedoara, a fost și este într-o continuă creștere, mai ales sub raport calitativ.

Statistica, acest etalon care ne permite comparații evidențiază faptul că anual muzeele noastre sînt vizitate de circa 250 000 vizitatori — oameni ai muncii, elevi, studenți precum și de către turiști străini. Acest număr impresionant de vizitatori subliniază ideea că între muzeu și public s-a realizat o mai pronunțată legătură fără însă a se epuiza largile posibilități ce trebuie explorate în vederea realizării unei afluențe sporite a publicului spre aceste vii și nobile instituții. Nu exagerăm, așadar, cînd afirmăm că muzeele hunedorene au devenit astăzi, în condițiile determinării precise a rolului și funcțiilor lor, instituții active, dinamice, cu modalități diversificate de înriurire pentru informarea și formarea omului contemporan, oferind, în același timp, elemente necesare și substanțiale dezvoltării sentimentelor patriotice, etice și estetice, formării unor convingeri materialist-dialectice și a unei atitudini înaintate față de muncă. În ultimă instanță, prin educația complexă săvîrșită în muzeu și prin muzeu se realizează legătura organică între trecut și prezent, între prezent și viitor, folosindu-se în acest scop forme, mijloace și metode variate și atractive, accesibile tuturor categoriilor socio-profesionale.

Prin tot ceea ce s-a realizat, prin tot ceea ce întreprind colectivele muzeale, personalul științific de o înaltă competență profesională și politică, s-a adus și se aduce un real aport la cultivarea patriotismului, dragostei și devotamentului față de țară, față de glia strămoșească și față de noua societate. Se cuvine acest elogiu adresat muzeografilor hunedoreni, deoarece modeștii lucrători ai muzeelor, preocupați de cunoașterea și cultivarea celor mai bune tradiții ale trecutului, militează permanent prin acțiunile pe care le întreprind, pentru sădirea în conștiința oamenilor muncii a patriotismului revoluționar, acționează împotriva oricăror discriminări naționale, împotriva șovinismului, a concepțiilor și manifestărilor rasiste, pentru deplina egalitate în drepturi a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, pentru frăție în muncă și lupta comună.

Neîntrerupta lucrare a muzeografilor la înmugurirea și înflorirea sentimentului profund patriotic, imbinat cu respectarea sentimentelor naționale ale altor popoare a avut ca efect, în decursul anilor, cu prilejul sărbătoririi unor evenimente de seamă din istoria patriei ca : 2050 de ani de la formarea statului dac centralizat și independent, revoluția condusă de Tudor Vladimirescu, revoluția română de la 1848, formarea statului național unitar român, crearea Partidului Comunist Român etc., trezirea și cultivarea nobilelor sentimente patriotice, revoluționare în rîndurile auditorilor.

Complexitatea și autenticitatea patrimoniului spiritual hunedorean oferă nu numai o bogată bază de cercetare, ci și de valorificare. Recomandînd bogăția și pitorescul acestei străvechi vetre românești care este județul Hunedoara, ingeniozitatea creatoare și aportul populației hunedorene la dezvoltarea culturii și civilizației românești, patrimoniul

muzeal și cel virtual au permis o plenară valorificare pe planul studierii, publicării, educării științifice și estetice. În același timp, muzeul devenea informează opinia publică din străinătate, vizitatorii de peste hotare, asupra specificului realității românești, din cele mai vechi timpuri până astăzi.

L'ACTIVITÉ CULTURELLE-EDUCATIVE DES MUSÉES DE HUNEDOARA PENDANT LES ANNÉES DU SOCIALISME

R é s u m é

La complexité, la veridicité et l'inédit du patrimoine culturel de Hunedoara offre une riche base de recherche et de valorisation. En ce cadre les musées de Hunedoara sont devenus des instituts actifs, dynamiques avec des diverses possibilités l'influence pour l'information et pour la formation de l'homme contemporain, et ils contribuent au développement des sentiments patriotiques, éthiques et esthétiques et à la formation des conceptions matérialistes-dialectiques et d'une attitude progressiste pour le travail. Par exemple ils sont : la position permanente du musée du département de Deva qui offre une vraie image de l'histoire de la contrée de Hunedoara, le Musée d'exploitation des mines de Petroșani qui envisage l'évolution de ce métier dans la Vallée du Jiu, le Musée de Sarmizegetusa, avec ses remarquables vestiges de la civilisation romaine, le Musée de l'art populaire d'Orăștie, le Château de Corvinești de Hunedoara où l'exposition du musée relève le travail et la lutte de la population de Hunedoara dans le Moyen Âge et de l'époque moderne et le Musée mémorial „Aurel Vlaicu” où sont valorisés pour la public les objets et les documents qui appartiennent au grand inventeur et l'aviateur roumain.

Par leur vocation d'instruction et d'éducation dans l'esprit du respect pour notre passé, pour estimer le présent, les musées de Hunedoara ouvrent au public visiteur une vaste perspective pour notre société future engagée dans un audacieux dynamisme matériel et spirituel.